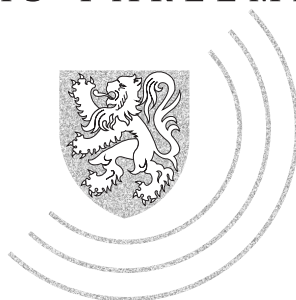

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

4 maart 2005

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Koen Van den Heuvel en Mark Demesmaeker
en de dames Anne Marie Hoebeke en Caroline Gennez –**

**betreffende de macro-economische en financiële consequenties
van de demografische ontwikkelingen in Vlaanderen**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Rob Verreycken**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Sven Gatz.

Vaste leden:

de heren Thieu Boutsen, Herman De Reuse, Felix Strackx, Christian Verougstraete, Rob Verreycken;

de heren Erik Matthijs, Steven Vanackere, Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;

mevrouw Hilde Eeckhout, de heer Sven Gatz, mevrouw Anne Marie Hoebeke;

de heer Gilbert Bossuyt, mevrouw Caroline Gennez, de heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers:

de heren Erik Arckens, Erik Tack, Freddy Van Gaever, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem;

de heren Ludwig Caluwé, Tom Dehaene, de dames Veerle Heeren, Joke Schauvliege;

de dames Patricia Ceysens, Annick De Ridder, de heer Marc van den Abeelen;

mevrouw Michèle Hostekint, de heren Herman Lauwers, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Peumans

Zie:

144 (2004-2005)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting bij het voorstel van resolutie	4
2. Bespreking	5
3. Eindstemming	6

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak op 1 maart 2005 het voorstel van resolutie van de heren Koen Van den Heuvel en Mark Demesmaecker en de dames Anne Marie Hoebeke en Caroline Gennez betreffende de macro-economische en financiële consequenties van de demografische ontwikkelingen in Vlaanderen (*Parl. St. Vl. Parl. 2004-2005, nr. 144/1*).

1. TOELICHTING BIJ HET VOORSTEL VAN RESOLUTIE

De heer *Koen Van den Heuvel*, mede-indiener van het voorstel van resolutie, vraagt aandacht voor de demografische uitdaging van de vergrijzing en ontgroening van de samenleving. Op federaal niveau zijn er verschillende studies die de demografische uitdaging in beeld hebben gebracht; het commissielid denkt daarbij onder meer aan rapporten van de Hoge Raad voor de Werkgelegenheid, de Studiecommissie voor de Vergrijzing en de Hoge Raad van Financiën. Die rapporten en studies zijn weliswaar zeer waardevol, maar die zijn niet uitsluitend maar toch in grote mate gebaseerd op uitsluitend federale gemiddelde Belgische cijfers, die dus geen rekening houden met de verschillen tussen de gewesten.

Deze resolutie pleit daarom dan ook om de demografische ontwikkeling te bekijken op Vlaams niveau. De demografische uitdaging gaat zich vooral in Vlaanderen voordoen. De veroudering en ontgroening is vooral in Vlaanderen uitgesproken, wat voornamelijk te wijten is aan de grotere babyboom na de Tweede Wereldoorlog, de sterkere ontgroening vanaf de jaren 1970 en de sterkere toename van de levensverwachting. De federale gegevens wijzen uit dat de potentiële beroepsbevolking in heel België zal dalen, maar hoofdzakelijk in Vlaanderen.

In het laatste jaarverslag van de Studiecommissie voor de Vergrijzing wordt gesteld dat het vergroten van de werkgelegenheidsgraad een belangrijk element is in de strijd om de vergrijzing betaalbaar te houden. Ook in de synthesetekst van federaal minister Vande Lanotte wordt dit hernomen.

Gemiddeld ligt de totale werkgelegenheidsgraad in Vlaanderen hoger dan in Wallonië (63 percent

tegenover 55 percent). Ondanks de economische sterkte van Vlaanderen, de kleinere werkloosheid, de sterkere economie, is de werkgelegenheidsgraad van 55-plussers in Vlaanderen (26 percent) echter lager dan in de rest van België (29 percent in Wallonië en 35 percent in Brussel). Rekening houdend met het feit dat de demografische uitdaging groter is in Vlaanderen, betekent dit dat het groeipotentieel van Vlaanderen de volgende jaren sterker gaat geraakt worden door de demografische ontwikkeling. Zo werd de economie in België, en vooral in Vlaanderen, al vanaf 2000 geconfronteerd met schaarste op de arbeidsmarkt (de zogenaamde knelpuntberoepen). Een sterkere economie gecombineerd met een kleinere buffer aan werkzoekenden en een grotere demografische uitdaging betekent dat het groeipotentieel in Vlaanderen veel brozer is dan in de rest van het land.

Daarom wordt in deze resolutie aan de Vlaamse Regering gevraagd om een studie te maken en de demografische uitdaging voor Vlaanderen in beeld te brengen. Het is gezien de aard van deze uitdaging de absolute verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering om het nodige onderzoek naar die demografische uitdaging voor Vlaanderen te laten voeren. Ook in het Waalse Gewest schenkt men aandacht aan deze demografische uitdagingen, specifiek voor het Waalse Gewest. Daarom moet er volgens de indiener concreet aan gewerkt worden.

De voorgaande jaren is er ook al de nodige aandacht en onderzoek aan besteed. De spreker verwijst ook naar het opiniestuk van 13 februari 2005 van de heer Johan Vande Lanotte, federaal vice-eerste minister en minister van Begroting en Overheidsbedrijven (met als titel “De vergrijzing voorbij? 12 nieuwe wegen naar welvaartsopbouw”). Het mag niet de bedoeling zijn om de mensen nodeloos ongerust te maken, maar aan de andere kant mag men het probleem ook niet uit de weg gaan of minimaliseren. Volgens de spreker berust de opmerking in het opiniestuk “dat met een participatiegraad van 70 percent in 2020, het opvangen van de vergrijzing mogelijk is, maar (...) dat met een participatiegraad van 71 percent, de kostprijs meer dan één vierde lager is” op een grove rekenfout. Volgens het jaarverslag van de Studiecommissie voor de Vergrijzing zou, wanneer de werkgelegenheidsgraad met 2,5 percent stijgt, de budgettaire kost volgens de simulatie van de Studiecommissie in dit scenario dalen van

3,4 percent van het bbp tot 2,5 percent van het bbp (pagina 26 van het jaarverslag). Dus dat betekent concreet dat wanneer de werkgelegenheidsgraad van 68,5 percent naar 71 percent zou stijgen, dat men dan kan spreken van een vermindering van ongeveer een vierde van de vergrijzingskost.

Ook in het jaarverslag 2004 van de Nationale Bank van België staat in het verslag uitgebracht door de gouverneur namens de regentenraad het volgende te lezen : “Juist in een onzeker economisch en sociaal klimaat heeft de bevolking behoefte aan de wetenschap dat de beleidsmakers vooruit blijven kijken en het pad effenen dat ook voor de komende generaties uitzicht biedt op een performante economie die als draagvlak kan fungeren voor de instandhouding van een hoog welvaartspeil dat aan de sociale cohesie ten goede komt.” (pagina 31 van het jaarverslag). Dit is een duidelijke oproep vanwege een zeer geloofwaardige instelling op het vlak van economisch beleid. “Daarom is het belangrijk om datgene wat al gerealiseerd werd en nog te doen valt, in een duidelijke en coherente lange-termijnstrategie te bundelen en de bevolking op een correcte en transparante manier te informeren over zowel de draagwijdte van de problematiek als de maatschappelijke keuzen die nodig zijn om aan die uitdagingen het hoofd te bieden. De kernopgaven waarvoor België zich geplaatst ziet, bevinden zich voornamelijk op drie terreinen : (1) de verwezenlijking van duurzaam gezonde overheidsfinanciën die in staat zijn de budgettaire weerslag van de vergrijzing op te vangen, (2) de versteviging van de groeidynamiek door innovatie en productiviteitsverhoging en (3) een actief arbeidsmarktbeleid gericht op kwalitatieve en kwantitatieve versterking van het arbeidsaanbod en verhoging van de werkgelegenheidsgraad.” (pagina 24 van het jaarverslag). Deze drie assen komen ook aan bod in het voorstel van resolutie. Vlaanderen kan hierin binnen zijn bevoegdheden een heel belangrijke rol spelen.

Op basis van het aan de Vlaamse Regering gevraagde onderzoek, kunnen nadien de gepaste beleidsconclusies getrokken worden.

2. BESPREKING

Met betrekking tot de werkgelegenheidsgraad in Vlaanderen ten opzichte van Wallonië, wijst de heer *Thieu Boutsen* op de relatief betere econo-

mische groei van Vlaanderen. Het succes van de economie in Vlaanderen is duidelijk groter. Het gevolg is dat het bedrijfsleven daarom beter bij machte is om werknemers vervroegd uit dienst te laten treden, niettegenstaande dat dit een zware kost (uitstapvergoedingen) betekent voor de bedrijven. Het zijn alleen financieel gezonde bedrijven die dergelijke uitstapregeling kunnen dragen. De spreker denkt dat het misschien wel nog een gevolg is van de hoge fiscale lasten, zowel in Vlaanderen als in Wallonië, waardoor de uitstapvergoedingen niet meer zo zwaar doorwegen op de financiële balans van de bedrijven, die voorzien in uitstapvergoedingen. Inderdaad moet in die richting naar een oplossing gezocht worden, zeker wat betreft het fiscale aspect van uitstapvergoedingen. Er zou zijns inziens een verschillende fiscale behandeling van de uitstapvergoedingen moeten zijn teneinde vervroegde uitdiensttreding te ontmoedigen.

De heer *Rob Verreycken* vraagt zich af wie het in het voorstel van resolutie gevraagde onderzoek naar de gevolgen van de vergrijzing zal verrichten: Vlaamse Regering, administratie of externen. Er zijn reeds verschillende instellingen die zich over deze problematiek buigen, zoals bijvoorbeeld de Studiecommissie voor de Vergrijzing. Misschien is het voor het gevraagde onderzoek dan ook niet nodig om opnieuw volledig van nul te vertrekken en kan men voor een gedeelte terugvallen op de bestaande studies.

Het voorstel van resolutie betreft de macro-economische en financiële consequenties van de demografische ontwikkeling in Vlaanderen. De demografische ontwikkeling is niet alleen een natuurfenomeen, want ook de gezinspolitiek mag immers niet uit het oog verloren worden in het ganse debat over de gevolgen van de vergrijzing. Het kelderen van het geboortecijfer is op termijn immers één van de grootste problemen. De heer *Verreycken* pleit er daarom voor dat in de door de resolutie gevraagde hoorzitting na het indienen van het onderzoeksrapport, ook aan die elementen aandacht zou worden besteed.

De heer *Koen Van den Heuvel* stelt dat het aan de Vlaamse Regering is om te beslissen wie een onderzoeksrapport opstelt over de gevolgen van de vergrijzing. De Vlaamse Regering zou bijvoorbeeld een studie kunnen bestellen bij de SERV, of het Centrum voor Sociaal Beleid (UFSIA) en/of

andere universitaire instellingen, die de nodige knowhow hebben.

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* wijst er op dat de SERV in het Sociaal-economisch rapport Vlaanderen 2005 er ook aandacht aan heeft besteed, namelijk aan de actieve 55-plussers.

3. EINDSTEMMING

Het voorstel van resolutie betreffende de macro-economische en financiële consequenties van de demografische ontwikkelingen in Vlaanderen wordt unaniem aangenomen met 8 stemmen.

De verslaggever,

Rob VERREYCKEN

De voorzitter,

Sven GATZ
